

Aihe: VASTAUS: Lausuntopyyntö arviointiselostuksesta/Puhuri Oy, Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennus, Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi / WO52373
Lähetetty: 24.2.2026, 10.11.47
Mistä: ERVE_VP_kirjaamo<kirjaamo@erillisverkot.tuve.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

Luokat: K2_Taru

Nro ERVE/195/00.00.01.01/2026

Hei

Viite: LVV-U-28823/2016

Viitaten lausuntopyyntöönne 19.2.2026 koskien Puhuri Oy:n Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen YVA-selostusta, Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi.
Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Ystävällisin terveisin
Suomen Erillisverkot Oy
erillisverkot.fi

Turvallisuus tehdään yhdessä

Lähtettäjä: Laine Leila (LVV) <leila.laine@lvv.fi>

Lähetetty: torstai, 19. helmikuuta, 2026 11.18

Vastaanottaja: kirjaamo@energiavirasto.fi; ymparisto@finavia.fi; kirjaamo@fingrid.fi; info@fintraffic.fi; ilmastopalvelu@fmi.fi; UK_Kalajoki <kirjaamo@kalajoki.fi>; kijraamo.lappi@elinvoimakeskus.fi; kirjaamo@traficom.fi; <kirjaamo@traficom.fi>; kirjaamo@luke.fi; kirjaamo@metsa.fi; kirjaamo@museovirasto.fi; UK_pohde_pelastuslaitos <pelastuslaitos@pohde.fi>; kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi; kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi; kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi; kirjaamo.pohjois-suomi@elinvoimakeskus.fi; PV_VP_3LOGR_kirjaamo <kirjaamo.3logr@mil.fi>; UK_Pyhäjoki <kunta@pyhajoki.fi>; UK_Raahe <kirjaamo@raahe.fi>; ERVE_VP_kirjaamo <kirjaamo@erillisverkot.tuve.fi>; stuk@stuk.fi; kirjaamo@vayla.fi

Kopio: Kantola Pirkko-Liisa (LVV) <liisa.kantola@lvv.fi>

Aihe: VS: Lausuntopyyntö arviointiselostuksesta/Puhuri Oy, Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennus, Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi

HUOM! Viesti on saapunut turvallisuusverkon ulkopuolelta. Älä avaa viestin linkkejä tai liitteitä, jos et tunnista lähettäjä.

Hei,

Lähetän ohessa lausuntopyyntöön uudelleen. Aiemmin lähettämässäni lausuntopyyntöissä ja lähetekirjeessä ollut linkki ei toiminut. Linkki on nyt korjattu. Linkki on www.ymparisto.fi/hankilannevantuulivoimayva.

Ystävällisin terveisin,

Leila Laine
Tarkastaja | Inspektör
Lupa- ja valvontavirasto | Tillstånds- och tillsynsverket
Ympäristöosasto | Miljöavdelningen
Yhdyskunnat ja infra

Puhelinnumero | Tfn: 0295 254 048
Postiosoite | Postadress: Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV
Käyntiosoite | Besöksadress: Opastinsilta 12 A, 2. krs., 00520 Helsinki

www.lvv.fi

Lupa- ja valvontavirasto on valtakunnallinen ja monialainen valtion keskushallinnon viranomainen, joka hoitaa useita aloja koskevia lupa-, valvonta-, rekisteröinti-, toimeenpano- ja ohjaustehtäviä.

Tillstånds- och tillsynsverket är en riksomfattande och sektorsövergripande myndighet som hör till statens centralförvaltning och som sköter tillstånds-, tillsyns-, registrerings-, verkställighets- och styrningsuppgifter inom flera verksamhetsområden.

Lähetäjä: Laine Leila (LVV)

Lähetetty: torstai 19. helmikuuta 2026 8.49

Vastaanottaja: kirjaamo@energjavirasto.fi; ymparisto@finavia.fi; kirjaamo@fingrid.fi; info@fintraffic.fi; ilmastopalvelu@fmi.fi; kirjaamo@kalajoki.fi; kijraamo.lappi@elinvoimakeskus.fi; kirjaamo@traficom.fi; kirjaamo@luke.fi; kirjaamo@metsa.fi; kirjaamo@museovirasto.fi; pelastuslaitos@pohde.fi; kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi; kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi; kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi; kirjaamo.pohjois-suomi@elinvoimakeskus.fi; kirjaamo.3logr@mil.fi; kunta@pyhajoki.fi; kirjaamo@raahe.fi; kirjaamo@erillisverkot.tuve.fi; stuk@stuk.fi; kirjaamo@vayla.fi

Kopio: Kantola Pirkko-Liisa (LVV) <liisa.kantola@lvv.fi>

Aihe: Lausuntopyyntö arviointiselostuksesta/Puhuri Oy, Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennus, Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi

Hei,

Liitteenä Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö, joka koskee Puhuri Oy:n Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen YVA-selostusta, Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi.

Lausuntojen määräaika on **19.4.2026**.

Lausuntopyyntö, kuulutus ja asiakirjat löytyvät sivulta: www.ymparisto.fi/hankilannevatuulivoimayva

Ystävällisin terveisin,

Leila Laine

Tarkastaja | Inspektör

Lupa- ja valvontavirasto | Tillstånds- och tillsynsverket

Ympäristöosasto | Miljöavdelningen

Yhdyskunnat ja infra

Puhelinnumero | Tfn: 0295 254 048

Postiosoite | Postadress: Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV

Käyntiosoite | Besöksadress: Opastinsilta 12 A, 2. krs., 00520 Helsinki

www.lvv.fi

LinkedIn: Lupa- ja valvontavirasto – Tillstånds- och tillsynsverket | Facebook: Lupa- ja valvontavirasto – Tillstånds- och tillsynsverket

Lupa- ja valvontavirasto on valtakunnallinen ja monialainen valtion keskushallinnon viranomainen, joka hoitaa useita aloja koskevia lupa-, valvonta-, rekisteröinti-, toimeenpano- ja ohjaustehtäviä.

Tillstånds- och tillsynsverket är en riksomfattande och sektorsövergripande myndighet som hör till statens centralförvaltning och som sköter tillstånds-, tillsyns-, registrerings-, verkställighets- och styrningsuppgifter inom flera verksamhetsområden.

Tämä viesti on osoitettu ainoastaan sen tarkoitettulle vastaanottajalle ja se saattaa sisältää salassa pidettävää tietoa. Jos et ole viestissä tarkoitettu vastaanottaja, tuhoa viesti ja ilmoita asiasta välittömästi viestin lähettäjälle. Viestin sisällön, välitystiedon ja viestin olemassaolon hyväksikäyttäminen ja ilmaiseminen on kielletty laissa (laki sähköisen viestinnän palveluista 136 §).

Detta meddelande är avsett endast för den nämnda mottagaren och kan innehålla sekretessbelagd information. Ifall du inte är den avsedda mottagaren, vänligen förstör meddelandet och informera avsändaren omedelbart. Det är lag (136 § i lag om tjänster inom elektronisk kommunikation) förbjudet att utnyttja eller röja meddelandets innehåll och förmedlingsuppgifter eller uppgifterna om meddelandets existens.

This e-mail message is intended only for the person(s) named in the message header and may contain privileged information. If you are not the intended

recipient of this message, please delete the message and notify the sender immediately. It is forbidden by law (Information Society Code, Section 136) to disclose the content or traffic data of the message or the knowledge of its existence, or to make use of them.

Lähetetty: 24.2.2026, 8.11.54

Mistä: Maaranen Päivi (MV)<paivi.maaranen@museovirasto.fi>

Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

Hei,

Olette pyytänyt Museovirastolta lausuntoa otsakkeen asiassa (Museoviraston drno. MV/24289/2023).

Museoviraston ei ole tarpeen lausua asiassa. Lausuntoa näyttää pyydetyn alueellisena vastuumuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskukselta. Alueellinen vastuumuseo toimii alueellisena kulttuuriympäristön asiantuntijana ja lausuu asiassa.

Annan mielelläni lisätietoa tarpeen mukaan.

Ystävällisesti tervehtien,

T. Päivi Maaranen

Päivi Maaranen

Erikoisasiantuntija, arkeologia / Specialsakkunnig, arkeologi

Museovirasto/Museiverket; PL 913 / PB 913; 00100 Helsinki / 00101 Helsingfors

paivi.maaranen[at]museovirasto.fi

Aihe: Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen YVA-selostus (LVV-U-28823/2016)
Lähetetty: 25.2.2026, 9.35.42
Mistä: Kännälä Sami (STUK)<Sami.Kannala@stuk.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

Luokat: K2_Sanna_H

Hei,

Säteilyturvakeskuksella ei ole lausuttavaa YVA-selostukseen, joka koskee Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennusta (LVV-U-28823/2016).

Ystävällisin terveisin,
Sami Kännälä

Sami Kännälä
Erikoistutkija
STUK - Säteilyturvakeskus
Ionisoimattoman säteilyn valvonta
Jokiniemenkuja 1, 01370 Vantaa
puh. +358 9 759 88 531
sami.kannala@stuk.fi
www.stuk.fi

Jos tätä viestiä ei ole tarkoitettu sinulle, älä ilmaise tai käytä hyväksesi viestin sisältöä tai tietoa viestin olemassaolosta (laki sähköisen viestinnän palveluista 136 §). Ilmoita viestistä lähettäjälle ja poista viesti.
Om det här meddelandet inte är avsett för dig, får du inte röja eller utnyttja meddelandets innehåll eller uppgifterna om meddelandets existens (lag om tjänster inom elektronisk kommunikation 136 §).
Informera avsändaren och radera meddelandet.
If this message is not intended for you, do not disclose or make use of its content, or the knowledge of its existence (Act on Electronic Communications Services, Section 136). Inform the sender and delete.

LAUSUNTO
09.03.2026

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20

13035 LVV

Viite: Lausuntopyyntö 19.2.2026, LVV-U-28823/2016

LAUSUNTO KÄRSÄMÄEN, HAAPAVEDEN JA HAAPAJÄRVEN HANKILAN JA KESON TUULIVOIMAHANKKEEN LAAJENNUKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Lupa- ja valvontavirasto on esittänyt Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitokselle lausuntopyynnön Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen (Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi) YVA-selostuksesta.

Hankeesta vastaavana toimiva Puhuri Oy suunnittelee Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushanketta Kärsämäen ja Haapaveden kunnissa. Hankealue rajautuu etelässä Haapajärven kaupungin rajaan. Laajennushanke koostuu kolmesta hankealueesta: Keson laajennus, Hautaneva ja Hankilan laajennus. Hankealueille suunnitellaan yhteensä enintään 33 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enimmillään noin 300 metriä. Keson tuulivoimapuiston alueella on valmiiksi seitsemän tuulivoimalaa ja Hankilan tuulivoimapuistossa kahdeksan.

Pelastusviranomaisen on tutustunut aineistoon ja toteaa, ettei hankkeen YVA-ohjelmasta annettuun lausuntoon ole lisättävää.

POHJOIS-POHJANMAAN PELASTUSLAITOS

Saila Kauppinen
erityisasiantuntija

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20, 13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntönnne 19.2.2026

LVV-U-28823/2016

Asia

Haapavesi, Kärsämäki, Haapajärvi Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennus YVA-selostus / rakennettu kulttuuriympäristö

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskukselta lausuntoa Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen YVA-selostuksesta. Tämä lausunto koskee arvokkaita maisema-alueita ja rakennettua kulttuuriympäristöä.

Puhuri Oy suunnittelee Hankilan ja Keson tuulivoimala-alueiden laajennushanketta Haapaveden ja Kärsämäen kunnissa. Suunniteltu laajennushanke sijoittuu nykyisten Hankilan ja Keson tuulivoimaloiden alueelle ja läheisyyteen. Laajennushanke koostuu kolmesta osa-alueesta: Keson laajennuksesta, Hankilan laajennuksesta sekä Katajanevan alueesta. Alueille laaditaan omat erilliset osayleiskaavat.

Nykyinen Keson tuulivoimala-alue on pinta-alaltaan noin 1038 hehtaaria ja siellä on seitsemän toiminnassa olevaa tuulivoimalaa. Hankilan hankealue käsittää Hankilan ja Katajanevan alueet, joissa on yhteensä kahdeksan toiminnassa olevaa tuulivoimalaa. Alueiden pinta-ala on noin 994 hehtaaria.

Hankkeen toteutusvaihtoehtoja on kolme; VE0, eli hanketta ei toteuteta; VE1 enintään **16 uutta tuulivoimalaa** (Keso 10 ja Hankila 16 voimalaa) ja VE2 enintään **6 uutta tuulivoimalaa** Keson laajennusalueelle. Molempiin suunnitellaan lisäksi nimellisteholtaan noin 30–65 MWp **aurinkovoima-alueita** (noin 185 hehtaaria). Tuulivoimaloiden korkeus olisi maksimissaan 300 metrin korkuisia, ja lisäksi 30–65 MWp:n suuruisen aurinkovoima-alueen rakentamista. Hankilan sähköasemalta rakennetaan uusi 110 kV ilmajohto lounaaseen, joka sijoittuisi pääosin saneerattavan Fingridin 400+110 kV Metsälinja-voimajohdon rinnalle. Alustavien suunnitelmien mukaan sähkönsiirron liityntä tullaan toteuttamaan Fingrid Oyj:n Haapajärven Pysäysperän sähköasemalla.

Alle 10 kilometrin etäisyydellä hankealueista sijaitsee kolme taajamaa: Kärsämäen keskusta, Haapaveden Vattukylä ja Nivalan Maliskylä. Lähiympäristössä on lisäksi muutamia kyliä ja pienkyläasutusta. Asutuskeskittymiä lähialueella on Karsikkaan kylässä, Iso Vatjusjärven, Seitijärven ja Kuusaanjärven rannoilla sekä Kärsämäen, Maliskylän ja Vattukylän taajamissa. Lomarakennukset keskittyvät erityisesti Iso-Vatjusjärven ranta-alueille. Alle kymmenen kilometrin etäisyydellä suunnitelluista

voimaloista sijoittuu myös seitsemän muuta vireillä tai voimassa olevaa tuulivoimayleiskaavaa.

Hankilan ja Keson laajennusalueen vaikutusalueella on useita arvokkaita maisema- ja rakennetun ympäristön alueita ja kohteita. Valtakunnallisesti arvokas **Kalajokilaakson viljelymaisemat** sijaitsee noin 14,8 kilometrin etäisyydellä lähimmästä Hankilan laajennuksen suunnitellusta voimalasta. Lähimpänä voimala-alueista sijaitsee **Karsikkaan kylä**, joka on paikallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, mutta jonka alueella on runsaasti yksittäisiä maakunnallisia ja paikallisia arvokohteita. Alle 20 km etäisyydellä hankevaihtoehdoista sijaitsee 5 (VE2) tai 8 (VE1) maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita, lähimpänä **Vatjusjärven ja Alarannan kulttuurimaisemat**, noin 4 km etäisyydellä lähimmästä voimaloista. Alle 6 km etäisyydelle voimala-alueista sijoittuu myös Malisjokivarren kulttuurimaisema ja vain hieman etäämmälle Pyhäjokilaakson, Mustikkamäen ja Sulkakylän kulttuurimaisema. Noin 7 km etäisyydellä sijaitsee myös maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristöalue Kärsämäen Paanukirkko, pappila ja Kattilakosken tienoo. Alle 10 km säteellä VE1:stä on myös neljä muuta maakunnallista arvoaluetta.

YVA-selostuksessa todetaan, että maiseman muutos on huomattavinta laajennusalueen lähivaikutusalueella (0–8 km), koska uudet voimalat sijoittuvat lähemmäksi asutusta kuin nykyiset tuotannossa olevat tuulivoimalat. Merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille Malisjokivarren, Vatjusjärven ja Alarannan kulttuurimaisemille sekä paikallisesti merkittävälle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle Karsikkaan kylään. Vaihtoehdossa VE2 uusia voimaloita on vain Keson laajennusalueella ja maisemassa tapahtuva muutos ja vaikutus jää vähäisemmäksi hankealueiden pohjoispuolella. Vaikutuksia kohdistuu Vatjusjärven ympäristöön, lännessä Malisjoen varteen ja Karsikkaan alueelle.

YVA-arvioinnin mukaan herkimpiä kohteita maiseman muutoksille ovat laajennushankkeiden lähialueella sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Malisjokivarren kulttuurimaisema, Vatjusjärven kulttuurimaisema ja Alarannan kulttuurimaisema. Esimerkiksi Iso Vatjusjärven länsirannoille uusia voimaloita on arvioitu näkyvän enimmillään kaikki 16 kappaletta. Kyseisillä arvoalueilla ja lisäksi Pyhäjoen laaksossa sekä Kuusaanjärven ympäristössä sijaitsee asutusta, joka on herkempää maisemassa tapahtuville muutoksille. Myös Malisjokivarren kulttuurimaisemassa VE1 kaikki 16 uutta voimalaa näkyisi Ruuskankylän pelloille. Arviointiselostuksessa myös todetaan, että laajennusalueiden tuulivoimaloiden myötä merkittävin muutos maisemassa on vaihtoehdossa VE1 tuulivoima-alueiden väliin jäävillä avoimilla alueilla sekä lännessä, pohjoisessa ja idässä avoimissa maisematiloissa, joissa tuulivoimalat ovat vielä melko uusi elementti maisemassa. Kyseisille alueille ei myöskään näy nykyisin vielä runsain määrin tuulivoimaloita.

Museon mielestä maisemavaikutusten arviointi antaa osittain ristiriitaisen vaikutelman; vaikka monille arvoalueille voimaloita näkyy jopa maksimimäärä, on muutoksen suuruus ja vaikutuksen merkittävyys arvioitu yksittäisten alueiden/kohteiden osalta vain korkeintaan vähäisiksi. Toisaalta selostuksessa todetaan, että *näkymäalueanalyysiä voidaan pitää ainoastaan suuntaa antavana ja nykytilanteeseen perustuvana, mitä tulee tuulivoimaloiden määrälliseen näkymiseen ympäristöönsä. Näkymäalueanalyysi ei ilmaise suoraan maisemassa tapahtuvan muutoksen suuruutta tai maisemavaikutuksen merkittävyyttä (s. 227).*

Museo myös huomauttaa, että vaikka kasvillisuus, lähinnä puut ja metsät saattavat estää voimaloiden näkyvyyttä, ne eivät ole pysyvä näkymäeste, varsinkaan, jos on kysymys talousmetsästä. Arviointiselostuksessa todetaan, että Hankilan ja Keson laajennusalueiden voimaloiden aiheuttama muutos maisemaan olisi pääsääntöisesti vain maisemassa näkyvien voimaloiden määrän kasvaminen. Maisemavaikutuksen muutoksen merkittävyyttä ei museon mielestä kuitenkaan voi kestävästi perustella jo maisemassa näkyvillä olevilla voimaloilla. Lisäksi aiempaa korkeammat voimalat tulisivat näkymään laajemmalle alueelle ja kokoero ja hallitsevuus maisemassa olisi selkeämmin havaittavissa. Myöskään havainnekuvat eivät kaikilta osin havainnollistaneet maisemavaikutuksia parhaalla mahdollisella tavalla; panoraamakuvissa voimalat hukkuivat hämärään taustaan.

Yhteisvaikutukset tuotannossa, kaavoituksessa ja suunnittelussa olevien tuulivoimahankkeiden kanssa lisäävät maisemaan kohdistuvia vaikutuksia. Hankilan ja Keson laajennushankkeen läheisyyteen alle 30 km etäisyydelle sijoittuu kuusi tuotannossa olevaa tuulivoima-aluetta. Lähimmät tuotannossa olevat voimalat sijaitsevat Hankilan ja Keson nykyisillä tuulivoimala-alueilla. Lisäksi alle 20 km etäisyydelle Hankilan ja Keson laajennushankkeesta sijoittuu 17 kaavoitettua ja suunnitteilla olevaa tuulivoimahanketta, näistä neljä sijoittuu alle viiden kilometrin etäisyydelle Hankilan ja Keson laajennushankkeesta.

Oulun museo- ja tiedekeskuksen mielestä vaihtoehto VE2 turvaa vaihtoehto VE1 paremmin kulttuuriympäristöjen maisema-arvot, erityisesti lähimpien arvoalueiden osalta. Museolla ei ole muuta huomautettavaa Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen YVA-selostuksesta rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Juhani Turpeinen
kulttuuriympäristöintendentti

Sari Alajoki
rakennustutkija

Tiedoksi

Museovirasto / Kulttuuriympäristön suojeluyksikkö

Aihe: LVV-U-28823/2016 korjaus lausuntoon Oulun museo- ja tiedekeskus
Lähetetty: 20.3.2026, 15.19.42
Mistä: Alajoki Sari<Sari.Alajoki@ouka.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

**Asia Haapavesi, Kärsämäki, Haapajärvi Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennus YVA-selostus /
rakennettu kulttuuriympäristö**

Jostain syystä lausuntoon tekemäni pieni korjaus ei tallentunut järjestelmässä, eli neljännen kappaleen alussa:
*Hankkeen toteutusvaihtoehtoja on kolme; VE0, eli hanketta ei toteuteta; VE1 enintään **16 uutta tuulivoimalaa** (Keso 10 ja Hankila 16 voimalaa) ja VE2 enintään **6 uutta tuulivoimalaa** Keson laajennusalueelle. Molempiin...*

*Pitäisi olla 16 tuulivoimalaa (Keso 10 ja Hankila **6 voimalaa**)...*

Ystävällisin terveisin

Sari Alajoki

Rakennustutkija
Oulun museo- ja tiedekeskus
Torikatu 10, 4 krs.
PL 26, 90015 Oulun kaupunki
040 569 7069
sari.alajoki@ouka.fi

Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki

Maankäyttö ja ympäristö

24.3.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Haapaveden kaupunki
haapaveden.kaupunki@haapavesi.fi

Kärsämäen kunta
karsamaen.kunta@karsamaki.fi

Lausuntopyyntö 19.2.2026 LVV-U-28823/2016
Lausuntopyynnöt 2.3.2026 Haapavesi
Lausuntopyynnöt 2.3.2026 Kärsämäki

Puhuri Oy, Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennus, Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi /YVA-selostus ja kaavojen valmisteluvaihe

Keson laajennuksen tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnos (Haapavesi) Hankilan osayleiskaavan muutos luonnos (Haapavesi) Hankilan laajennuksen osayleiskaavan luonnos (Kärsämäki)

Kiitämme yhteydenotosta.

Annamme yhden lausunnon samanaikaisesti nähtävillä oleviin asiakirjoihin (YVA-menettely ja osayleiskaavat).

Olemme lausuneet vuonna 2023 YVA-ohjelmasta ja erikseen Hautanevan laajennuksen (Haapavesi), Hankilan laajennuksen (Kärsämäki) sekä Keson laajennuksen (Haapavesi) osayleiskaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmista). Kaavalausunnoissa tuotiin esille tietoja Fingridin voimajohdoista (mm. Metsälänjan vahvistaminen-voimajohtohanke).

Meillä ei ole kommentoivaa YVA-selostuksesta eikä kaavaluonnoksista.

Fingridin kaava- ja YVA-lausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkasti teknisiin ratkaisuihin. Fingridin voimajohtojen johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämäläusunto. Pyydämme toimittamaan risteämäläusuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta:
www.fingrid.fi/risteamalausunnot

Muistutamme, että Fingrid ottaa kantaa lausunnoissaan vain kantaverkkoon liittyviin asioihin ja vaikutuksiin. Tämä lausunto koskee siten ainoastaan Fingridin omistamia voimajohtoja ja toimintoja.

Kaava- ja YVA-asiakirjat pyydämme lähettämään lausunnonle sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Kaavoituksen ja YVA-menettelyiden yhteyshenkilönä Fingridissä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Maankäyttö ja ympäristö

24.3.2026

Ystävällisin terveisin

FINGRID OYJ
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö

Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö Hankilan ja Keson -tuulivoimahankkeen laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi)

TEKLA 19.03.2026 § 23

48/00.04.01/2026

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Haapajärven kaupungin lausuntoa Puhuri Oy:n Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennus, Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi.

Hankkeesta vastaava Puhuri Oy suunnittelee Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushanketta Kärsämäen ja Haapaveden kunnissa. Suunniteltu laajennushanke sijoittuu nykyisen Keson ja Hankilan tuulivoimapuistojen alueelle ja läheisyyteen.

Laajennushanke koostuu kolmesta osa-alueesta:

1. Keson laajennuksesta
2. Hankilan laajennuksesta
3. Katajanevan alueesta.

Hankilan ja Keson laajennushankkeessa suunnitellaan yhteensä enintään 16 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään noin 300 metriä ja nimellisteho enintään 10 MW. Laajennushankkeen toteutuessa Hankilan hankealue kattaa noin 1445 hehtaarin kokoisen alueen, Keson hankealue noin 2115 hehtaarin laajuisen alueen ja Katajanevan alue noin 190 hehtaarin laajuisen alan.

Nykyinen Keson tuulivoimapuisto on pinta-alaltaan noin 1038 hehtaaria. Keson tuulivoimapuistossa on seitsemän toiminnassa olevaa tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on noin 247 metriä.

Nykyinen Hankilan tuulivoimapuisto koostuu Hankilan alueesta sekä Katajanevan alueesta. Yhteensä tuulivoimapuistossa on kahdeksan toiminnassa olevaa tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on noin 247 metriä. Hankilan alueella sijaitsee kuusi voimalaa ja Katajanevan alueella kaksi. Pinta-alaltaan Katajanevan alue ja Hankilan alue muodostavat yhteensä noin 994 hehtaarin kokoisen alueen.

Valmistelija: Jouni Laajala p. 044-4456 147

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta hyväksyy esitetyn lausunnon, ja lähettää sen Haapajärven kaupungin lausuntona Lupa- ja valvontavirastolle Hankilan ja Keson -tuulivoimahankkeen laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kokousliitteet

- 1 Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö Hankilan ja Keson -tuulivoimahankkeen laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi)
- 2 Lausunto Hankilanneva-Keso -tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA)

Oheismateriaali

Arviointiselostus. Hankilan ja Keson -tuulivoimahankkeiden laajennus.

Haapajärven kaupungin teknisen lautakunnan lausunto toimitetaan sähköpostitse

Otteen oikeaksi todistaen,

25.03.2026

Piia Palosaari
toimistosihiteeri

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Haapajärven kaupungin asiantunnissa

LAUSUNTO

29.03.2026

117/03.00.02/2026

Lupa - ja valvontavirasto

Lausuntopyyntö 19.02.2026, LVV-U-28823/2016

Ilmatieteen laitoksen lausunto Hankilan ja Keson alueilla sijaitsevien tuulivoimapuistojen laajennushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Puhuri Oy suunnittelee yhteensä 16 uuden tuulivoimalan rakentamista Haapaveden kaupungin ja Kärsämäen kunnan alueille. Tuulipuistohanke on kolmen osa-alueen muodostama kokonaisuus: 1) Hankilan laajennus Kärsämäen kunnan alueella, 2) Hankilan laajennus Haapaveden kaupungin alueella ja 3) Keson laajennus Haapaveden kaupungin alueella. Keson laajennus -suunnittelualue on noin 2 115 hehtaaria, Haapaveden Hankilan laajennus -suunnittelualue on noin 666 hehtaarin kokoinen ja Kärsämäen Hankilan laajennus -suunnittelualue on noin 779 hehtaaria. Yhteenlaskettu pinta-ala on noin 3560 hehtaaria.

Lupa - ja valvontavirasto on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Hankilan ja Keson alueilla sijaitsevien tuulivoimapuistojen laajennushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt aineistoon ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kuten aikaisemmassa lausunnossa (117/03.00.02/2026), Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Hankilan ja Keson tuulivoimapuiston laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

On hyvä, että kaavaselostuksessa on huomioitu laitoksen aiemmassa lausunnossaan esittämä huoli voimala-alueiden yhteisvaikutuksen aiheuttamista häiriökaiuista säätutkamittauksiin sekä niiden mahdollisista vaikutuksista alueen turvallisuussääpalveluihin.

Helsingissä 29.03.2026

Annakaisa von Lerber

Säätutka-asiantuntija
Havaintopalvelut
annakaisa.von.lerber@fmi.fi

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Erika Kylmänen	Suomi.fi	31.03.2026 08:54:15 UTC+03:00
Markus Erkkilä	Suomi.fi	31.03.2026 17:08:03 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

30.03.2026

PPL/102/00.07.03/2026

Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunto Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi

Viite: Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö (LVV-U-28823/2016) 19.2.2026

Taustaa

Hankkeesta vastaava Puhuri Oy suunnittelee Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushanketta Kärsämäen kunnassa ja Haapaveden kaupungissa. Hankealue rajautuu etelässä Haapajärven kaupungin rajaan. Hankealue koostuu kolmesta hankealueesta: Hankilan laajennuksesta, Keson laajennuksesta ja Katajanevan alueesta. Noin 1715 hehtaarin (17,2 km²) kokoiselle hankealueelle suunnitellaan rakennettavaksi enintään 16 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on enintään 10 MW ja kokonaiskorkeus enintään 300 metriä. Suunnitellut tuulivoimalapaikat sijoittuvat Keson ja Hankilan tuulivoimapuistojen alueille ja niiden läheisyyteen. Lisäksi hankkeessa suunnitellaan myös aurinkovoima-alueiden rakentamista kaikille kolmelle osa-alueelle yhteensä noin 185 hehtaarin verran, 30-65 MWp sekä 1,9 hehtaarin kokoista sähkövarastoaluetta Hankilan laajennusalueelle. Keson tuulivoimapuistossa on tuotannossa seitsemän tuulivoimalaa ja Hankilan tuulivoimapuistossa kahdeksan tuulivoimalaa.

YVA-selostusvaiheessa tarkastellaan kolmea hankevaihtoehtoa nollavaihtoehdon lisäksi. Vaihtoehdossa VE1 hankealueelle rakennetaan enintään 16 tuulivoimalaa, joista Keson alueelle 10 voimalaa ja Hankilan alueelle 6 voimalaa. Vaihtoehdossa VE2 hankealueelle rakennetaan enintään kuusi voimalaa, jotka sijoittuisivat Keson alueelle. Molemmissa hankevaihtoehdoissa aurinkovoima-alueen kokonaispinta-ala on 185 hehtaaria.

YVA-selostusvaiheessa voimaloiden maksimilukumäärää on vähennetty 33 voimalasta 16 voimalaan ja suunnitelmaan on lisätty aurinkovoima-alueet. YVA-ohjelmavaiheessa esitetystä Hautanevan alueesta on luovuttu. YVA-selostusvaiheen muutoksilla pyritään paremmin huomioimaan alueen huomionarvoinen lajisto ja luontoarvot.

Alustavien suunnitelmien mukaan Keson hankealueelle rakennetaan kytkemö, jolta liitytään noin 12 kilometrin pituisella 33 kV maakaapelilla Hankilan laajennuksen sähköasemalle. Hankilan sähköasemalta rakennetaan uusi noin 20 kilometrin mittainen 110 kV ilmajohto Fingrid Oyj:n Pysäysperän sähköasemalle. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti sijoittuu pääosin Fingridin Metsälinjan laajennuksen 400 + 110 kV (Metsälinja II) voimajohdon rinnalle.

YVA-menettelyn rinnalla on käynnissä rakentamiseen oikeuttavien tuulivoimayleiskaavojen laadinta Keson ja Hankilan alueiden laajennuksille Haapaveden kaupungissa ja Kärsämäen kunnassa.

Lausunto

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hankkeen YVA-menettelyn ennakkoneuvotteluun 15.2.2023 ja osayleiskaavoituksen 1. viranomaisneuvotteluun 27.1.2026 sekä antanut lausunnot Keson ja Hankilannevan tuulivoimapuistojen laajennuksen YVA-ohjelmasta, Haapaveden Kesonmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan laajennuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, Haapaveden Hautanevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja Kärsämäen Hankilannevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laajennuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 11.8.2023.

30.03.2026

Maakuntakaava muodostaa keskeisen lähtökohdan seudullisten tuulivoimahankkeiden suunnittelulle. Kaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet, periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja maakuntakaavan suunnittelumääräykset otetaan tarkemmassa suunnittelussa huomioon.

Maakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet ovat ensisijaisia seudullisten tuulivoima-alueiden sijoittamispaikkoja. Maakuntakaava on luonteeltaan yleispiirteisien alueidenkäytön suunnitelma; siinä esitettyjen tuulivoima-alueiden rajaukset täsmentyvät kuntakaavan yhteydessä laadittavan YVA-menettelyn ja muiden vaikutustarkastelujen perusteella. Maakuntakaavan joustavuuden takia kuntakaavaratkaisu voi riittäväillä selvityksillä perustellen erota maakuntakaavassa osoitetuista, erityisominaisuutta kuvaavista tv-alueiden rajauksista. Hankekohtaiset maakuntakaavaa tarkemmat selvitykset, ympäristövaikutusten arviointi (YVA), mukaan lukien yhteisvaikutusten arviointi ovat ratkaisevina tekijöinä tässä arvioinnissa. Käytännössä osa kuntakaavassa esitetyistä tuulivoimaloista voi sijoittua maakuntakaavan tv-alueerajauksen ulkopuolelle, mikäli eroavaisuus on yksityiskohtaisemmassa kaavassa perusteltu siinä laadituilla, maakuntakaavatasoa tarkemmilla selvityksillä ja vaikutusten arvioinnilla. Tuulivoimaosayleiskaava ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, eikä kaava saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista.

YVA-ohjelmasta esiin nostetut keskeiset vaikutukset ja niiden huomiointi YVA-selostuksessa

Pohjois-Pohjanmaan liitto nosti hankkeen YVA-ohjelmasta annetussa lausunnossaan ja osayleiskaavan viranomaisneuvottelussa esille, että Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushankkeen merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat maakunnallisesti arvokkaihin kulttuurimaisema-alueisiin, ekologiseen verkostoon, maakotkareviiriin, maakuntakaavan sisältövaatimuksiin ja yhteisvaikutuksiin muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa.

Hankkeen vaikutukset maakotkaan ja linnustoon

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatimisen tueksi on valmistunut selvitys tuulivoimarakentamisen vaikutuksista maakotkapopulaatioon (vaarantunut, rauhoitettu, lintudirektiivin liitteen I laji). Maakotkaa on tarkasteltu myös energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan Natura-alueiden riskiselvityksessä. Selvityksien mukaan hankkeella on merkittäviä kielteisiä vaikutuksia lähialueen maakotkareviireihin.

Hankealue ja sähkönsiirtoreitit sijoittuvat maakotkareviirille ja osin ydinreviirille. Hankilan ja Keson laajennushankkeessa on laadittu tarkempi vain viranomaiskäyttöön tarkoitettu selvitys maakotkaan kohdistuvista vaikutuksista Metsähallituksen elinympäristömallinnusta hyödyntäen. Maakotkaa on myös tarkkailtu maastossa ja alueella pesivän maakotkan GPS-paikannuslaitteen avulla. Selvityksessä on myös arvioitu mahdollisia yhteisvaikutuksia lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa.

YVA-selostuksessa on tuotu esiin, että Hankilan ja Keson tuotannossa olevat tuulivoimalat ylittävät jo nykyisellään suuren törmäysriskin raja-arvon 0,06. YVA-selostuksen mukaan pelkästään Hankilan ja Keson laajennuksien uusien tuulivoimaloiden aiheuttamat vaikutukset maakotkareviiriin on arvioitu vaihtoehdossa VE1 erittäin suuriksi ja vaihtoehdossa VE2 vähäisiksi. Kun uusia voimaloita tarkastellaan Hankilan ja Keson tuotannossa olevien

30.03.2026

tuulivoimaloiden kanssa ja myös samalla reviirillä sijaitsevien muiden tuulivoimahankkeiden kanssa elinympäristö- ja häiriövaikutukset arvioidaan merkittäviksi haitallisiksi. Yhteisvaikutusten kannalta merkittävin vaikutuksia aiheuttava hanke on Hankilan laajennus, joka sijoittuu maakotkan ydinreviirille. Hankilan ja Keson laajennushankkeen jatkosuunnittelussa on varmistuttava, ettei hanke yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa muodosta suuria haitallisia vaikutuksia maakotkareviireihin.

YVA-selostuksessa on myös asianmukaisesti arvioitu, että hankkeesta aiheutuu haitallisia vaikutuksia osin Keson laajennusalueella sijaitsevalle Rahkaneva-Teerineva-Katajanevan maakunnallisesti tärkeälle lintualueelle (MAALI).

Vaikutukset maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön

Hankilan ja Keson laajennushankkeiden lähivaikutusalueelle, alle 8 kilometrin etäisyydelle, sijoittuu useita maakunnallisesti arvokkaita kulttuurimaisema-alueita kuten Malisjokivarren kulttuurimaisema, Vatjusjärven kulttuurimaisema, Pyhäjokilaakson, Mustikkamäen ja Sulkakylän kulttuurimaisema ja Alarannan kulttuurimaisema. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Kalajokilaakson viljelysmaisemat, sijoittuu lähimmillään noin 13 kilometrin etäisyydelle hankealueista. Lisäksi hankealueiden läheisyydessä sijaitsee useita maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristökohteita, erityisesti Karsikkaan kylässä.

Hankilan ja Keson laajennushankkeessa maisemaan kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu näkymäanalyysin ja havainnekuvien avulla. Arvioinnin mukaan voimaloita näkyy muun muassa Vatjusjärven, Kuusaanjärven ja Settijärven alueilla sekä Pyhäjokilaaksoa, Karsikasojaa ja Malisjokea ympäröivillä viljelysalueilla. Arvioinnin mukaan uudet korkeammat voimalat sijoittuvat paikoitellen lähemmäksi asutusta kuin nykyiset tuotannossa olevat tuulivoimalat erityisesti vaihtoehdossa VE1 Karsikkaan alueella, Soutuperällä, Kuusaanjärven ympäristössä. Merkittävimmät vaikutukset arvioidaan kohdistuvan lähialueen arki- ja virkistysmaiseman kokemiseen, maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille Malisjokivarren kulttuurimaisemaan, Vatjusjärven kulttuurimaisemaan, Alarannan kulttuurimaisemaan sekä paikallisesti merkittävälle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle Karsikkaassa. Luvussa 4.6.2.3 vaikutusten merkittävyys näille arvoalueille on arvioitu molemmissa vaihtoehdoissa kokonaisuudessaan vähäiseksi. Vähäiseksi luokiteltua vaikutuksen merkittävyyttä perustellaan sillä, että muutos maisemassa on jo alueella muuttunut ja voimaloita näkyisi määrällisesti enemmän ja hieman leveämmällä sektorilla kuin aikaisemmin. YVA-selostuksen luvussa 27.1 (Vaihtohtojen vertailu) maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset on vaihtoehdon VE1 osalta arvioitu kohtalaiseksi. Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee ristiriidan arvioinnissa hankealueelle esitetyn maisemavaikutusten vähäisen muutoksen suuruuden ja YVA-selostuksen liitteessä 1 esitetyn kriteeristön kesken. Lähi- ja välivaikutusalueelle 16 aiempaa kookkaamman uuden voimalan rakentamista ei voida tulkita vähäiseksi muutokseksi.

Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeiden kaavoitusmenettelyissä tulee tarkentaa maisemaan kohdistuvien vaikutusten arviointia.

Vaikutukset ekologiseen verkostoon

Natura-alueet, luonnon ydinalueet ja niiden väliset ekologiset yhteydet muodostavat ekologisen verkoston, jolla luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja eläinten liikkumisen turvaaminen ovat erityisen tärkeää. Pohjois-Pohjanmaan liiton Natura-alueita koskevassa selvityksessä täydennettiin ja määriteltiin Pohjois-Pohjanmaan

30.03.2026

Lainvoimaisessa Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa Keson tuulivoimapuiston laajennuksen alueelle on osoitettu tuulivoimaloiden alue tv-1 352, Kesonmäki kattaen pääosin myös tuotannossa olevan Keson tuulivoimapuiston alueen. Keson laajennuksen YVA-vaihtoehdon VE2 voimalat sijoittuvat kokonaan maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueelle ja vaihtoehdossa VE1 voimaloita sijaitsee myös tv-alueen eteläpuolella. Hankilan laajennuksen alueelle on 3. vaihemaakuntakaavassa osoitettu seudullisesti merkittävä tuulivoimaloiden alue tv-1 375, Hankilanneva, jolla sijaitsee myös tuotannossa oleva Hankilan tuulivoimapuisto. YVA-vaihtoehdon VE1 voimaloista kolme sijoittuu maakuntakaavan tv-alueelle ja kolme voimalaa alueen kaakkoispuolelle omana ryhmänä.

Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennuksen YVA-selostusraportissa maakuntakaavan ohjausvaikutusta on tarkasteltu lainvoimaisten vaihemaakuntakaavojen yhdistelmäkartan (2022) ja voimaan määrätyn energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavakartan (MKH 18.8.2025) ja kumottavien merkintöjen kaavakartan avulla. Selkeyden vuoksi kaavaselostusraportissa kannattaa esittää tuorein maakuntakaavojen yhdistelmäkartta (MKV 27.5.2025), jossa esitetään lainvoimaisten vaihemaakuntakaavojen ja voimaan määrätyn energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan merkinnät. Tässä yhdistelmäkartassa on huomioitu kumoutuneet kaavamerkinnät. Yhdistelmäkartta löytyy energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan hyväksymisaineiston liitteestä 6. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaprosessin aikana uudistettiin myös kaavamerkintöjen nimiä ja suunnittelumääryksiä ja ne tulee korjata Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennusten jatkosuunnittelun asiakirjoihin.

YVA-selostusraportissa on esitetty uudistetut tuuli- ja aurinkovoimarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset ja arvioitu hankkeen suhdetta maakuntakaavaan näiden määräysten avulla. Arvioinnin mukaan Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushanke on maakuntakaavan yleisten suunnittelumääräysten mukainen. Pohjois-Pohjanmaan liitto ei kaikilta osin yhdy arvioinnin tuloksiin. Pohjois-Pohjanmaan liitto tuo esille, että Hankilannevan alueelle on muodostunut uusi maakotkareviiri ja myös kolmannessa vaihemaakuntakaavassa osoitettu tuulivoimaloiden alue tv-1 375 sijaitsee maakotkareviirin keskeisillä alueilla. Koska Keson ja Hankilan laajennusten YVA- ja kaavoitusmenettelyssä on asianmukaisesti tunnistettu suuria haitallisia vaikutuksia erityisesti maakotkareviiriin, YVA-menettelyssä tarkasteltujen vaihtoehtojen osalta ei voi välttyä maakotkareviirin säilymiseen kohdistuvista riskeistä. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet, periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja kaavan suunnittelumääräykset otetaan toteutussuunnittelussa huomioon. Tuulivoimatuotantoa suunniteltaessa on huolehdittava siitä, että tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään.

Keson ja Hankilan tuulivoimapuistojen laajennusten kaavoitusmenettelyissä tulee esittää konkreettisia ratkaisuja suurien haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Hankilan laajennuksen jatkosuunnittelussa on huolellisesti arvioitava voiko alueelle ylipäättään toteuttaa tuulivoimaa. Jatkosuunnittelussa molempien alueiden osalta tulee varmistua, ettei hankkeesta muodostu yksin tai yhdessä muiden tuulivoima-alueiden kanssa suuria haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaosayleiskaava ei saa olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa.

Tämän lausunnon valmisteluun Pohjois-Pohjanmaan liitosta ovat osallistuneet aluesuunnitteluasiantuntija Sari Pulkka ja ympäristöpäällikkö Erika Kylmänen.

30.03.2026

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Markus Erkkilä, suunnittelujohtaja

Erika Kylmänen, ympäristöpäällikkö

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV
(kirjaamo@lvv.fi)

Viite Lausuntopyyntönnö 19.02.2026 LVV-U-28823/2016

Asia **HAAPAVESI KÄRSÄMÄKI HAAPAJÄRVI Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen YVA-selostus / arkeologia**

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskukselta lausuntoa Kärsämäen, Haapaveden ja Haapajärven alueille suunnitteilla olevien Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeiden laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Tämä lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Puhuri Oy suunnittelee Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushanketta. Hankealue (yht. 4150 ha) koostuu kolmesta osa-alueesta: Keson laajennuksesta, Hankilan laajennuksesta sekä Katajanevan alueesta. Hankealueet ja suunnitellut tuulivoimalapaikat sijoittuvat nykyisten Keson ja Hankilan tuulivoimapuistojen läheisyyteen ja alueille.

Keson tuulivoimapuistossa on seitsemän nykyistä tuulivoimalaa ja Hankilan tuulivoimapuistossa kahdeksan. Hankilan ja Keson laajennushankkeessa suunnitellaan yhteensä enintään 16 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään noin 300 metriä ja nimellisteho enintään 10 MW. Laajennushankkeen toteutuessa Hankilan hankealue kattaa noin 1445 hehtaarin kokoisen alueen, Keson hankealue noin 2115 hehtaarin laajuisen alueen ja Katajanevan alue noin 190 hehtaarin laajuisen alan. Keson ja Hankilan laajennuksen sekä Katajanevan alueen yhteyteen suunnitellaan aurinkovoima-alueiden rakentamista. Suunnitellut aurinkovoima-alueet kattavat Hankilan alueella noin 74 hehtaarin, Keson alueella noin 19 hehtaarin ja Katajanevan alueella noin 36 hehtaarin laajuisen alan. Tuulivoimapuistohanke koostuu hankealueesta ja sähkönsiirrosta.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahta varsinaista toteutusvaihtoehtoa sekä niin sanottua nollavaihtoehtoa, eli hankkeen toteuttamatta jättämistä:

VE1 Hankealueelle rakennetaan enintään 16 uutta tuulivoimalaa: Keson laajennusalueelle 10 voimalaa ja Hankilan laajennusalueelle 6 voimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 10 MW. Aurinkovoima-alueen kokonaispinta-ala on noin 185 hehtaaria ja nimellisteho noin 30–65 MWp. Hankilan laajennusalueelle rakennetaan energian varastointia varten sähkövarastoalue, jonka pinta-ala on noin 1,9 hehtaaria.

VE2 - Hankealueelle rakennetaan enintään 6 uutta tuulivoimalaa: Keson laajennusalueelle 6 voimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 10 MW. Aurinkovoima-alueen kokonaispinta-ala on noin 185 hehtaaria ja nimellisteho noin 30–65 MWp. Hankilan laajennusalueelle rakennetaan energian varastointia varten sähkövarastoalue, jonka pinta-ala on noin 1,9 hehtaaria.

VEA Sähkönsiirto - Alustavien suunnitelmien mukaan Keson hankealueen kytkemöltä liitytään noin 12 kilometriä pitkällä 33 kV maakaapelilla Hankilan laajennusalueen nykyiselle tai uudelle sähköasemalle. Hankilan sähköasemalta rakennetaan uusi noin 20 kilometriä pitkä 110 kV ilmajohto, joka suuntautuu Hankilan hankealueelta lounaaseen. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti sijoittuu pääosin saneerattavan Fingridin 400+110 kV Metsälinja-voimajohdon rinnalle. Alustavien suunnitelmien mukaan sähkönsiirron liityntä tullaan toteuttamaan Fingrid Oyj:n Pysäysperän sähköasemalla.

Hankealueella on toteutettu arkeologisia selvityksiä vuosina 2014, 2022, 2023 ja 2025 (*Haapajärvi, Haapavesi, Kärsämäki Hankilannevan tuulivoimapuiston arkeologinen inventointi 2014; Metsälinja II voimajohtolinjan arkeologinen inventointi 2022; Kärsämäki Hankilannevan tuulivoimapuiston laajennusalueen arkeologinen inventointi 2022; Keson laajennus, Hautaneva ja Hankilan laajennus 2023; Hankila-Keso tuulivoimapuistoalueiden arkeologinen lisäinventointi Haapavesi, Kärsämäki 2025*). Inventointien jälkeen koko hankealueelta tunnetaan 17 kiinteää muinaisjäännöstä, yksi muu kulttuuriperintökohde. Sähkönsiirtoreitin varrelta tunnetaan neljä kiinteää muinaisjäännöstä ja yksi mahdollinen muinaisjäännös.

Kärsämäki Hankilan alueelta tunnetaan neljä muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä. Kohteet ovat:

1. Rajaräme 2 (muinaisjäännöstunnus 1000046340), tervahaudat
2. Karsikkamäenkangas (1000032458), rajamerkit, hakkaukset
3. Läksynkangas (1000046339), tervahaudat, tervapirtin pohja
4. Rajaräme (1000039014), kivirakenteet, rajamerkit

Haapavesi Hankilannevan alueelta tunnetaan neljä muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä. Kohteet ovat:

1. Vesikaarrot 1 (1000064862) tervahaudat ja kiukaat
2. Vesikaarrot 2 (1000095731) pyyntikuopat
3. Ruhalainen luode (1000095732) tervahaudat
4. Lankkukangas (1000026307) tervahaudat

Haapavesi Keson alueelta tunnetaan yhdeksän muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä ja yksi muu kulttuuriperintökohde, joka on *Riihikaarto pohjoinen* (kohdetunnus 1000034425). Kiinteät muinaisjäännökset ovat:

1. Hautakangas (kohdetunnus 1000082621) tervahaudat
2. Ruostekorpi (1000064944) tervahaudat
3. Pykälöaho etelä (1000064531) tervahaudat
4. Riihikaarto metsästysmaja (1000023721) tervahaudat ja pyyntikuopat
5. Uudenahonneva (1000082622) tervahaudat
6. Soidinkorpi 2 (1000082614) tervahaudat
7. Riihikaarto (1000034915) tervahaudat
8. Luolakaarto (1000034422) tervahaudat
9. Riihikaarronneva (1000034423) tervahaudat

YVA:ssa arvioitavan sähkönsiirtoreitin läheisyydessä sijaitsee neljä arkeologisen kulttuuriperinnön kohdetta:

1. Isoaho (1000046799), tervahaudat
2. Isoaho 2 (1000049152) mahdollinen muinaisjäänös, tervahaudat
3. Riihikaarto (1000034915) tervahaudat
4. Ruhalainen luode (1000095732) tervahaudat
5. Lankkukangas (1000026307) tervahaudat

Arkeologisten kohteiden määrät tulee päivittää YVA-selostuksen **Tiivistelmä**-lukuun. Luvussa **5** käsitellään muinaisjäänöksiin liittyvää kajoamisenmenettelyä. Museo kuitenkin muistuttaa, että mahdollinen kiinteään muinaisjäänökseen kajoaminen ratkaistaan ensisijaisesti muinaismuistolain (295/1963) 13 § mukaisissa neuvotteluissa osana kaavaprosessia. Luvussa tulee siis tuoda esille 11§ kajoamisluvan lisäksi 13§ mukainen neuvottelu.

Luvussa **9** esitellään laajasti arkeologiseen kulttuuriperintöä ja siihen kohdistuvia vaikutuksia sanallisesti, taulukoin ja kartoin. Lukuun **9.4.1** tulee päivittää kohteen *Luolakaarto itä* status, joka on muuttunut muuksi kohteeksi vuoden 2026 arkistotutkimuksen perusteella. Kohdetta ei siten ole tarpeen erikseen huomioida vaikutusten arvioinnissa.

Taulukkoon **9.3** tulee täydentää puuttuvat muinaisjäänösrekisterin mukaiset kohdetunnukset. Kohteen *Hautakangas* statukseksi tulee korjata kiinteä muinaisjäänös, ei havaintokohde. Museo huomauttaa, että etäisyydet muinaisjäänöksistä tulisi tarkastella tv-alueeseen eikä voimalan keskiosaan, koska voimalat ja niiden rakenteet voidaan sijoittaa minne tahansa tv-alueelle. Näin *Hautakankaan* etäisyys muuttuvaan maankäyttöön on 0 metriä, ei 100. *Luolakaarto itä* tulee päivittää muuksi kohteeksi, tai vaihtoehtoisesti sitä ei ole välttämätöntä käsitellä taulukossa. *Riihikaarto pohjoinen* on muu kulttuuriperintökohde. *Uudenahonneva* ja *Soidinkorpi 2* ovat kiinteitä muinaisjäänöksiä, eivät havaintokohteita. *Rajaräme 2* tyyppi on tervahaudat, ei kivirakenteet.

Luvussa **9.4.2** on esitetty hyvin sähkönsiirtoreitin lähellä sijaitsevat muinaisjäänökset. Taulukkoon **9.4** tulee täydentää kohteelle *Ruhalainen luode* kohdetunnus. Lukuun tulee täydentää tieto mahdollisesta muinaisjäänöksestä

Isoaho 2 (1000049152), joka on havaittu Maanmittauslaitoksen tuottamasta laserkeilausaineistosta tehdyn inventoinnin jälkeen. Kohde sijaitsee 50 metrin päässä suunnitellun sähkönsiirtolinjan keskipisteestä.

Luvussa **9.5.2.1 Tuuli- ja aurinkovoima-alue** käsitellään hankealueella sijaitseviin arkeologisen kulttuuriperinnön kohteisiin kohdistuvia vaikutuksia.

Muinaisjäänneksen *Lankkukangas* suhdetta vaihtoehtoihin VE1 ja VE2 on tarkasteltu ja vaikutukset huomioitu hyvin. Kohteen *Udenahonnevan* status tulee päivittää kiinteäksi muinaisjäänneksi. Kohteeseen kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu hyvin. Kiinteään muinaisjäänneksen *Riihikaarto* kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty luvussa hyvin. Lieventämistoimena ehdotettu tielevennyksen ja sisäisen sähkönsiirron sijoittaminen tien itäpuolelle on riittävä ja hyvä toimi vaikutusten vähentämiseen.

Lukua tulee täydentää käsittelemällä kiinteään muinaisjäänneksen *Hautakangas* kohdistuvia vaikutuksia. Kohteen läheisyys suhteessa voimalaan muodostaa riskin muinaisjäännekohteen säilymiselle erityisesti tuulivoimalan rakennusvaiheessa, sillä tuulivoimalan rakentamiseen tarvitaan noin 1,5–2 hehtaaria/voimala, mikä sisältää voimalan viereen rakennettavat kokoamis- ja nosturialueet. Tuulivoimapuiston rakentamisen aikana tarvitaan lisäksi väliaikaista varastointi-, pysäköinti- ja työmaaparakkialueita. Nämä asiat tulee ottaa huomioon tuulivoimalan sijoittelussa määritetyllä tv-alueella sekä väliaikaisten toimien ja nostokentän sijainnin suunnittelussa. Kohde tulee myös merkitä maastoon.

Luvussa **9.5.2.2 Sähkönsiirtoreitti** käsitellään vaikutuksia sähkönsiirtolinjan varrella oleviin arkeologisen kulttuuriperinnön kohteisiin.

Kohteen *Ruhalainen luode* status tulee päivittää kiinteäksi muinaisjäänneksi. Kohteen vaikutusten arviointia tulee kuitenkin tarkentaa: tällä hetkellä luvun karttakuvissa SVEA-maakaapeli rajautuu muinaisjäännealueeseen. Muinaisjäänneksen etäisyyttä SVEA:han ja sen vaikutuksia tulee avata tarkemmin. Myös väliaikaiset ja rakentamistoimet voivat uhata kohteen säilymistä. Kohde tulee merkitä maastoon.

Muinaisjäänneksen *Lankkukangas* kohdistuvia vaikutuksia ehdotetaan lievennettävän tiivistämällä suunniteltujen rakenteiden sijoittumista lähemmäs nykyistä huoltotietä. Suunnittelun lähtökohtana tulee olla, että kiinteän muinaisjäänneksen päälle ei osoiteta muuttuvaa maankäyttöä, joten linjan siirtäminen lähemmäs huoltotietä on riittävä lieventämistoimi.

Lukuun tulee päivittää tieto kohteesta *Isoaho 2* (1000049152), joka on mahdollinen muinaisjäänne. Kohde tulee ottaa huomioon sähkönsiirtolinjan jatko-suunnittelussa ja rakentamisvaiheessa. Kohde tulee merkitä maastoon ennen rakentamista sen säilymisen varmistamiseksi. Kohde sijaitsee 50 metrin päässä suunnitellun sähkönsiirtolinjan keskipisteestä.

Lukuun **9.6.** tulee päivittää arkeologisten kohteiden määrät ja statukset.

Oulun museo- ja tiedekeskuksella ei ole muuta huomautettavaa Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen YVA-selostuksesta.

Juhani Turpeinen
Intendentti, kulttuuriympäristö

Enni Lappela
Arkeologi

Tiedoksi: Museoviraston kulttuuriympäristön suojeluyksikkö

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV

Lausuntopyyntö 19.2.2026

Lausunto Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen YVA-selostuksesta, Kärsämäki, Haapavesi ja Haapajärvi

Puhuri Oy suunnittelee Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushanketta Kärsämäen ja Haapaveden kunnissa. Suunniteltu laajennushanke sijoittuu nykyisen Keson ja Hankilan tuulivoimapuistojen alueelle ja läheisyyteen. Laajennushanke koostuu kolmesta osa-alueesta: Keson laajennuksesta, Hankilan laajennuksesta sekä Katajanevan alueesta.

Hankilan ja Keson laajennushankkeessa suunnitellaan yhteensä enintään 16 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään noin 300 metriä ja nimellisteho enintään 10 MW, jolloin kokonaisteho olisi enintään noin 160 MW. Laajennushankkeen toteutuessa Hankilan hankealue kattaa kokonaisuudessaan noin 1445 hehtaarin kokoisen alueen, Keson hankealue noin 2115 hehtaarin laajuisen alueen ja Katajanevan alue noin 190 hehtaarin laajuisen alan.

Keson ja Hankilan laajennuksen sekä Katajanevan alueen yhteyteen suunnitellaan aurinkovoima-alueiden rakentamista. Suunnitellut aurinkovoima-alueet kattavat Hankilan laajennusalueella noin 74 hehtaarin, Keson laajennusalueella noin 19 hehtaarin ja Katajanevan alueella noin 36 hehtaarin laajuisen alan. Aurinkovoimahankkeen tarpeisiin käytettävä maa-ala mahdollistaa noin 30–65 MWp:n suuruisen aurinkovoimapuiston rakentamisen.

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus lausuu Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen YVA-selostuksesta seuraavaa:

Hankealueen sijainti suhteessa ympäröivään maantieverkkoon ja liikenneverkon nykytila on kuvattu YVA-selostuksessa riittävällä tavalla kartoilla ja sanallisesti. Hankkeen rakentamisesta aiheutuvat liikennevaikutukset, yhteisvaikutukset sekä sähkönsiirrosta aiheutuvat vaikutukset on arvioitu riittävällä tavalla. Hankkeen liikennevaikutukset syntyvät pääasiassa rakentamisvaiheessa, joka kestää arviolta kaksi vuotta. YVA-ohjelmasta annetussa lausunnossa esiin nostetut liikennevaikutuksia koskevat seikat on otettu huomioon YVA-selostuksessa.

YVA-selostuksen mukaan tuulivoimaloiden osat tuodaan hankealueelle erikoiskuljetuksina alustavasti Kokkolan, Raahen ja Kalajoen satamista. Alustavat reitit on kuvattu YVA-selostuksessa sanallisesti ja kartalla. Kuljetusten suunnittelussa on hyvä huomioida, että tuulivoimaloiden suurimmat ja raskaimmat osat ylittävät suurten erikoiskuljetusten tavoiteverkolle asetetut mitat (7 x 7 x 40 m), eikä niiden kuljettaminen alueelle ole yleensä mahdollista ilman tieverkolla tehtäviä toimenpiteitä.

YVA-selostuksen mukaan merkittävimmät vaikutukset liikenteeseen aiheutuvat alueen rakentamisvaiheessa, jolloin liikennemäärät lisääntyvät hankealueen ympäristössä ainakin valtatiellä 28. Kiviainekset pyritään mahdollisuuksien mukaan saamaan

Lausunto

16.4.2026

Asiatunnus PSU/1230/2026

hankealueelta, jolloin niiden kuljetukset eivät rasita hankealueen ulkopuolista liikenneverkkoa. Betoni hankitaan todennäköisesti joltakin seudun betoniasemalta tai hankealueelle sijoitetaan väliaikainen betoniasema. Hankkeen liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset on arvioitu kattavasti, eikä Pohjois-Suomen elinvoimakeskusella ole siitä huomauttamista.

YVA-selostuksen mukaan erikoiskuljetusreitillä olevien siltojen, rumpujen ja teiden kantavuudet sekä alikulkujen alikulkukorkeudet on tarkistettava, kun lopullinen reitti varmistuu. Erikoiskuljetusten lopulliset reitit on syytä suunnitella mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jotta kuljetusten edellyttämien toimenpiteiden, kuten maanteiden rakenteiden vahvistamisen, liittymien parantamisen tai väliaikaisten muutosten suunnitteluun ja suunnitelmien käsittelyyn jää riittävästi aikaa. Mahdolliset parantamistoimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella yhdessä niistä vastaavien viranomaistahojen (Elinvoimakeskus tai Väylävirasto) kanssa. Tämä koskee myös hankkeen valmistumisen jälkeisiä tieverkon tilapäisrakenteiden ennallistamistoimia.

YVA-selostuksessa on esitelty tärkeimmät hankkeen edellyttämät maantieliikenteeseen liittyvät luvat.

Pohjois-Suomen elinvoimakeskusella ei ole muuta huomauttamista Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen YVA-selostuksesta.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Asian on esitellyt liikennejärjestelmäasiantuntija Karri Hakala ja ratkaissut yksikön päällikkö Heino Heikkinen.

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus

PL 90, 00072 Elinvoimakeskus

Puhelinvaihte 0295 036 100

kirjaamo.pohjois-suomi@elinvoimakeskus.fi

www.elinvoimakeskus.fi

Y-tunnus 2296962-1

Tämä asiakirja PSU/1230/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSU/1230/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hakala Karri 16.04.2026 16:12

Ratkaisija Heikkinen Heino 17.04.2026 07:20

Lupa- ja valvontavirasto

PL 20, 13035 LVV

kirjaamo@lvv.fi

ASIA **Lausunto Puhuri Oy:n ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, joka koskee Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennusta Kärsämäellä, Haapavedellä ja Haapajärvellä**

Diaarinumero LVV-U-28823/2016

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoa Puhuri Oy:n tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus).

Hankkeesta vastaava Puhuri Oy suunnittelee Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushanketta Kärsämäen ja Haapaveden kunnissa. Suunniteltu laajennushanke sijoittuu nykyisen Keson ja Hankilan tuulivoimapuistojen alueelle ja läheisyyteen. Laajennushanke koostuu kolmesta osa-alueesta: Keson laajennuksesta, Hankilan laajennuksesta sekä Katajanevan alueesta.

Hankilan ja Keson laajennushankkeessa suunnitellaan yhteensä enintään 16 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään noin 300 metriä ja nimellisteho enintään 10 MW.

Keson ja Hankilan laajennuksen sekä Katajanevan alueen yhteyteen suunnitellaan aurinkovoima-alueiden rakentamista. Suunnitellut aurinkovoima-alueet kattavat Hankilan alueella noin 74 hehtaarin, Keson alueella noin 19 hehtaarin ja Katajanevan alueella noin 36 hehtaarin laajuisen alan. Aurinkovoimahankkeen tarpeisiin käytettävä maa-ala mahdollistaa noin 30–65 MWp:n suuruisen aurinkovoimapuiston rakentamisen.

Hankkeen sähkönsiirtoa varten Keson laajennusalueen sähköasemaa laajennetaan ja alueelle rakennetaan kytkemö. Hankilan laajennusalueelle rakennetaan uusi sähköasema sekä sähkövarastoalue. Hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan 33 kV maakaapelointina. Alustavien suunnitelmien mukaan Keson laajennusalueen kytkemöltä liitytään 33 kV maakaapeloinnilla Hankilan laajennusalueen nykyiselle tai uudelle sähköasemalle. Hankilan sähköasemalta rakennetaan uusi 110 kV ilmajohto, joka suuntautuu Hankilan laajennusalueelta lounaaseen. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti sijoittuu pääosin saneerattavan Fingridin 400+110 kV Metsälinja-voimajohdon rinnalle.

LAUSUNTO
17.4.2026

Ympäristöpalvelut

2 (2)

Alustavien suunnitelmien mukaan sähkösiirron liityntä tullaan toteuttamaan Fingrid Oyj:n Pysäysperän sähköasemalla. Voimalasijoittelu ja sähkösiirron ratkaisut tarkentuvat YVA-menettelyn edetessä ja hankkeen jatkosuunnittelussa.

Lausunto

Terveysturvaviranomainen ja ympäristönsuojeluviranomainen ovat tutustuneet FCG Rakennettu ympäristö Oy:n laatimaan, 3.2.2026 päivättyyn, ympäristövaikutusten arviointiselostukseen ja tämän liitteisiin.

Selostus on kattava ja terveysturvaviranomaisella tai ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole tässä vaiheessa huomautettavaa hankkeen suunnittelusta ja YVA-selostuksen sisällöstä.

Allekirjoitukset

Merike Kangas
ympäristötarkastaja
terveydensuojelu

Maria Koffert
ympäristötarkastaja
ympäristönsuojelu

Asia: Lausuntopyyntö arviointiselostuksesta/Puhuri Oy, Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennus, Kärämäki, Haapavesi ja Haapajärvi (LVV-U-28823/2016)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Hankilan ja Keson laajennushankkeessa suunnitellaan yhteensä enintään 16 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on n. 300 m. Laajennushankkeen toteutuessa Hankilan hankealue kattaa n. 1445 ha, Keson hankealue n. 2115 ha ja Katajanevan alue n. 190 ha.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Kuten selostuksessa todetaan tämänhetkisen kirjallisuuden valossa törmäysriskin lisäksi metsäkanalinnut saattavat välttää tuulivoimalaa ympäröivää aluetta tai käyttää sitä vähemmän lisääntymisaikana (soidinajan lisäksi myös poikasten kasvatukseen liittyvä habitaatinvalinta) lajista riippuen n. 500–600 m säteellä ja metson tapauksessa jopa yli 1000 m säteellä (mm. Coppes et al. 2020A). Saksassa, Ruotsissa ja Itävallassa tehdyssä tutkimuksessa ei ollut mitään viitteitä siitä, että metsot tottuisivat tuulivoimaan edes 8 vuoden aikana (Coppes et al. 2020B). Täten tuulivoimaloiden vaikutus metsäkanalintuihin ei välttämättä ulotu vain rakentamisen ajalle ja alueelle. Soitimet olisi syytä huomioida paremmin hankkeen jatkosuunnittelussa.

Hankealue sijoittuu selostuksen mukaan osin Nivalan susireviirille ja osin Kärämäen reviirille ja alueelta on havaintoja muistakin suurpedoista.

Vaikutukset eläimistöön arvioidaan vähäisiksi tai kohtalaisiksi. Hankealueen ympäristöön on suunnitteilla mittavasti hankkeita juuri sellaisten lajien ympäristöön, joille vähäisemmän ihmishäiriön ympäristöt ovat tärkeitä. Toimivia väistömahdollisuuksia, ei välttämättä ole. Siten lievennyskeinojen esittäminen myös yhteisvaikutuksien välttämiseksi olisi erittäin tärkeää.

Lisäksi Luke tuo esiin sen, että lajiston tottumisellakin voi olla pitkällä tähtäimellä negatiivisia vaikutuksia, joita on syytä tarkastella. Kirjallisuutta sopeutumisen haasteista löytyy runsaasti. Sopeutuminen epäedulliseen ympäristöön voi johtaa ekologisiin ansoihin, jolloin jopa houkuttelevalta vaikuttava elinympäristö heikentääkin selviytymistä; lisääntyneeseen kuolleisuuteen esimerkiksi törmäysten kautta; elinympäristöjen laadun pitkäaikaiseen heikkenemiseen ja geneettisiin muutoksiin, mikäli tapahtuu eriytymistä populaatioiden sisällä tottuneiden ja häiriötä välttävien välillä. Tottuminen voi lisätä altistumista petojen, liikenteen tai ihmistoiminnan riskeille, ekosysteemitason muutoksia, kuten kilpailun tai peto–saalis-suhteiden vääristymistä.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke näkee, että vaikutusten arviointiin liittyy epävarmuuksia. Hankealueen ympäristöön suunnitellaan paljon tuulivoimaa ja hankkeen jatkosuunnittelussa keskeistä olisi pyrkiä välttämään potentiaalisia yhteisvaikutuksia.

Sirpa Thessler

Johtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 23.04.2026 klo 08:50:04.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi:

Aihe: Metsähallituksen lausunto Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushankkeen YVA-selostuksesta (#29376)
Lähetetty: 23.4.2026, 12.33.40
Mistä: noreply.tammi<noreply.tammi@metsa.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

Luokat: K2_Ella

HUOM! Ulkoinen lähettäjä. Älä avaa linkkejä tai liitteitä, ellei tunnista lähettäjä.
OBS! Extern avsändare. Öppna inte länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren.
NOTE! External sender. Do not open links or attachments unless you recognize the sender.

Hei

Ohessa Metsähallituksen lausunto Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeiden laajennuksen YVA-selostuksesta. Lausunnon liite sisältää julkisuuslain 24 §:n kohdan 14 perusteella salassa pidettävää tietoa ja on tarkoitettu ainoastaan viranomaiskäyttöön.

Ystävällisin terveisin

Pirjo Rautiainen

Maankäytön erityisasiantuntija

Metsähallitus, Luontopalvelut

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia	23.04.2026 12:21:05 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (5 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Viite LVV-U-28823/2016

Metsähallituksen lausunto Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushankkeen YVA-selostuksesta

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Metsähallituksen lausuntoa Hankilan ja Keson tuulivoimahankkeen laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus).

Hankkeesta vastaava Puhuri Oy suunnittelee Hankilan ja Keson tuulivoimapuistojen laajennushanketta Kärämäen ja Haapaveden kunnissa. Suunniteltu laajennushanke sijoittuu nykyisen Keson ja Hankilan tuulivoimapuistojen alueelle ja läheisyyteen. Laajennushanke koostuu kolmesta osa-alueesta: Keson laajennuksesta, Hankilan laajennuksesta sekä Katajanevan alueesta. Hankkeesta vastaa Puhuri Oy.

Metsähallitus lausuu YVA-selostuksesta valtion maa- ja vesialueiden hallinnoijana, valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena sekä tiettyjen petolintulajien asiantuntijaviranomaisena ja niiden seurannan valtakunnallisesta koordinoinnista vastaavana tahona.

Arvioitavat vaihtoehdot

- VE0** Hanketta ei toteuteta.
- VE1** Hankealueelle rakennetaan enintään 16 uutta tuulivoimalaa: Keson laajennusalueelle 10 voimalaa ja Hankilan laajennusalueelle 6 voimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 10 MW.
- Aurinkovoima-alueen kokonaispinta-ala on noin 185 hehtaaria ja nimellisteho noin 30–65 MWp. Hankilan laajennusalueelle rakennetaan energian varastointia varten sähkövarastoalue, jonka pinta-ala on noin 1,9 hehtaaria.
- VE2** Hankealueelle rakennetaan enintään 6 uutta tuulivoimalaa: Keson laajennusalueelle 6 voimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 10 MW. Aurinkovoima-alueen kokonaispinta-ala on noin 185 hehtaaria ja nimellisteho noin 30–65 MWp. Hankilan

laajennusalueelle rakennetaan energian varastointia varten sähkövarastoalue, jonka pinta-ala on noin 1,9 hehtaaria.

SVEA

Sähkönsiirto

Alustavien suunnitelmien mukaan Keson hankealueen kytkemöltä liitytään noin 12 kilometriä pitkällä 33 kV maakaapelilla Hankilan laajennusalueen nykyiselle tai uudelle sähköasemalle. Hankilan sähköasemalta rakennetaan uusi noin 20 kilometriä pitkä 110 kV ilmajohto, joka suuntautuu Hankilan hankealueelta lounaaseen. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti sijoittuu pääosin saneerattavan Fingridin 400+110 kV Metsälinja-voimajohdon rinnalle. Alustavien suunnitelmien mukaan sähkönsiirron liityntä tullaan toteuttamaan Fingrid Oyj:n Pysäysperän sähköasemalla.

Metsähallitus on tutustunut Hankilan ja Keson hankkeen YVA-selostukseen ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa

Hankekuvaus

Metsähallitus huomauttaa hankekuvauksen eroista sähkönsiirron ilmajohton sijoittumisen osalta YVA-selostuksen eri osien välillä ja YVA-selostuksen ja Natura-arvioinnin välillä.

Natura-arvioinnin mukaan suunnitellun sähkönsiirtoreitin SVEA ilmajohtona toteutettava osuus sivuaa Hirsinevan Natura-aluetta sen itäpuolella lähimmillään 130 metrin etäisyydellä voimajohdon keskilinjasta. YVA-selostuksen mukaan Hirsinevan luonnonsuojelualue sijaitsee lähimmillään 85 metrin päässä ilmajohton keskilinjasta (s. 469 ja s. 22 tiivistelmäosio), mutta toisaalta Hirsinevan Natura-alue sijaitsee lähimmillään noin 180 metrin päähän ilmajohton keskilinjasta (s. 487) tai 130 metrin päähän ilmajohton keskilinjasta (s. 22 tiivistelmäosio). Erot eivät selity Hirsinevan luonnonsuojelualueen ja Hirsinevan Natura-alueen pienillä kokoeroilla, sillä molempien raja on lähes yhteneväinen lähellä ilmajohtoa.

Vaikutukset Hirsinevan Natura-alueeseen

Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista Hirsinevan Natura-alueeseen erillisessä lausunnossa.

Vaikutukset uhanalaiseen petolintuun

Hankkeen vaikutusalueelta tunnetaan uhanalaisen petolinnun reviiri. Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista petolintuun erillisessä liitteessä. Liite toimitetaan viranomaiskäyttöön.

Vaikutukset metsäpeuraan

Hankilan tuulivoima-alueen laajennus sijaitsee 3,4 kilometrin etäisyydellä Hirsinevan Natura-alueesta. Metsäpeura käyttää Natura-aluetta lisääntymisalueenaan, mikä ilmenee myös laajennushankkeen metsäpeuraselvityksestä. Metsähallitus, Luonnonvarakeskus ja Suomen riistakeskus ovat ympäristöministeriön toimeksiantona asiantuntijatyönä valmistellun esityksen mukaan metsäpeura tulisi lisätä myös mm. Hirsinevan Natura-alueen suojeluperustelajiksi. Tästä syystä hankkeen vaikutuksia tulisi tarkastella erityisesti Hirsinevan näkökulmasta.

Metsäpeuran Suomenselän osakanta on vähittäisen runsastumisensa myötä laajentanut levinneisyysaluettaan Pohjois-Pohjanmaan lisäksi myös alkuperäisen ydinalueensa laiteilla useampaan suuntaan. Pohjoisreunalla Toholammin, Nivalan ja Haapajärven rajaseuduilla laji asuttaa tätä nykyä vakituisesti ja kaikkina vuodenaikoina Hirsinevan lisäksi kolmea muutakin suhteellisen pienialaista Natura-aluetta. Niiden seutuvilta lisäksi kulkee osa siitä metsäpeurojen vaelluksesta, joka suuntautuu keväisin Suomenselältä Pohjois-Pohjanmaalle ja syksyllä taas takaisin. Hirsinevan rooli ja potentiaali metsäpeuran suojelussa, levinneisyysalueen laajentamisessa ja populaation elinkyvyn turvaamisessa voidaan katsoa kokoonsa nähden ja sijaintinsa vuoksi merkittäväksi.

Hirsinevan Natura-alue on yksi neljästä Suomenselän osakannan ydinalueen pohjoisosan Natura-alueesta (muut kolme ovat Pesäneva FI1002013, Rimpineva-Linttineva FI1002014, Pitkäneva FI1002015), jotka sijaitsevat 20-50 kilometriä koilliseen lähimmistä metsäpeuran suojeluun nykyisin osoitetuista Natura-alueista (Kivinevan alue FI1001004, Lestijoen yläjuoksu ja Paukaneva FI1001005).

Esitetyn suojeluperustelisäyksen tavoitteena on suojella parhaat kesäelinympäristöt Suomenselän osakannan ydinalueen pohjoisosissa edesauttaen yksilömäärän karttumista ja ympärivuotista esiintymistä, sekä peurojen lajityypillistä vuodenaikaisvaellusta Suomenselän ydinalueen ja Pohjois-Pohjanmaan välillä. Tämä tähtää koko Suomenselän osakannan säilymiseen riittävän runsaslukuisena ja lisääntymiskykyisenä kestävästi vähentymättä siihen kohdistuvia uhkia. GPS-merkityt vaatimukset on oleskellut Hirsinevalla kaikkina vuodenaikoina.

Hirsinevan Natura-alue on erittäin hyvin vasanhoitoon soveltuva elinympäristö. Vasominen ja vasanhoito ovat metsäpeurapopulaation pitkän ajan elinkyvyn säilymisen kannalta vuodenvaihtelun kriittisintä ja häiriöherkintä aikaa, joten niihin

sopivien ympäristöjen laadun ja määrän säilyminen on lajin tulevaisuuden kannalta avainasemassa.

Metsäpeuraselvityksessä on perehdytty huolella tutkimukseen tuulivoimarakentamisen vaikutuksista *Rangifer* -sukuun, käytännössä poroon. On syytä huomioida, että poro on puolikesy ja metsäpeura luontainen villi peuran alalaji. Metsäpeuran herkkyys erilaista ihmistoimintaa kohtaan ml. tuulivoima on tästä syystä oletettavasti suurempi kuin porolla. Tätä näkökulmaa ei tuoda esille metsäpeuraselvityksessä.

Metsäpeuraselvityksessä todetaan *"Suomenselän metsäpeurojen on arveltu olevan elinympäristöiltään sopeutuvaisempia kuin Kainuun populaation metsäpeurojen..."*. Päätelmä ei perustu tutkimustietoon maankäytön vaikutuksista eläinpopulaatioihin, vaan havaintoihin metsäpeurojen käyttäytymisestä, joita tuodaan selvityksessä esille. Kainuun osakantaan verrattaessa Suomenselän metsäpeuraosakanta elää erityyppisessä maisemassa, jota leimaa aktiivisempi ihmisen maankäyttö. Suomenselän metsäpeurapopulaatio elää siis alueilla, joilla ei ole mahdollista väistää ihmistoimintaa, vaan yksilöt joutuvat valitsemaan heikompiakin elinympäristöjä.

Käytännössä metsäpeurapopulaatio joutuu jo nykyisellään valitsemaan maisemankuvassa heikompi elinympäristöjä, joka puolestaan voi johtaa heikompaan lisääntymismenestykseen ja negatiivisiin vaikutuksiin populaatiotasolla. Tästä syystä käytettävissä olevia elinympäristöjä, varsinkin laadukkaita suojelu- ja Natura-alueita tulisi säästää ihmistoiminnan vaikutuksilta kuten mm. tuulivoimarakentamisen häiriövaikutuksilta.

Metsähallitus tuo esille, että puolikesyn poron on tutkimuksissa todettu välttelevän toiminnassa olevia tuulivoima-alueita keskimäärin viiden kilometrin etäisyyteen saakka. Tuulivoiman häiriövaikutukset ovat todennäköisesti merkittävimmät vasonnan ja vasanhoitojakson aikana. Häiriövaikutus riippuu mm. maiseman rakenteesta, puuston tuomasta näkö- ja äänisuojusta sekä topografiasta. Vasovilla ja vasojaan hoitavilla porovaatimilla tilankäytön väheneminen on havaittu selkeimmin viiden kilometrin säteellä voimaloista. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 kaavaehdotuksen asiantuntija-arvioinnissa on myös käytetty viiden kilometrin vyöhykettä arvioitaessa tuulivoima-alueiden vaikutuksia metsäpeuraan (Luonnonvarakeskus 2022). Samassa arvioinnissa pidetään epätodennäköisenä sitä, että tuulivoima-alueiden sisällä tai välittömässä läheisyydessä vasaosi tai hoitaisi vasaansa sama määrä vaatimia, kuin ennen tuulivoiman rakentamista. On todennäköistä, että Hankilan tuulivoimahankkeen ja sen laajennuksen aiheuttaman välttämiskäyttämisen myötä nykyisiä metsäpeurojen kesäalueita poistuu Suomenselän metsäpeurapopulaation käytöstä etenkin hankkeen ympärillä olevien avointen suoalueiden osalta, ja todennäköisesti vaikutus ulottuu myös Hirsinevalle. Vaikutukset voivat olla suurempia kuin YVA-selostuksessa on arvioitu.

Sähkönsiirto

Hirsinevan luonnonsuojelualue sijaitsee noin 85 metrin etäisyydelle ilmajohtojon keskilinjasta. Ilmajohto-osuus sijoittuu Hirsinevan läheisyyteen noin 1,3 kilometrin matkalta. Kuten Vetelin Pilvinevan läheisyyteen valmisteilla olevan ns. Lakeuslinjan (Jylkkä-Ullava-Alajärvi) valmistelun yhteydessä on tullut esille, metsäpeura on herkkä laji lineaarisille rakenteille niiden elinympäristössä. Rakenteet lisäävät saaliiksi joutumisen riskiä ja voivat aiheuttaa elinympäristön välttelyä. Haitta on pysyväluonteinen.

Melumallinnus

Metsäpeuraselvityksessä kuvattu melumallinnus on tehty ihmiskuulon perusteella. On syytä tuoda esille, että Rangifer -suvun peurojen kuuloalue on paljon ihmiskorvaa laajempi, jolloin melusta syntyvää haittaa on vaikea arvioida vain ihmiskuulon perusteella tehdyllä mallinnuksella.

Lausunnon laatimiseen ovat osallistuneet maankäytön erityisasiantuntija Pirjo Rautiainen ja metsästyksen johtava asiantuntija Mikko Rautiainen.

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut